

אַרְאָ כִּף לְמַדְנוּ, כְּשֶׁהִשְׁמַשׁ מֵאִיר - הוּא בְּשָׁמַיִם, וְתִקְפוּ וְכָחוּ עַל הָאָרֶץ בְּכָל מְקוֹם. כְּמוֹ כֵּן מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. בְּזִמְנֵי שֶׁהִמְקַדְּשׁ עַמְד - מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, זו הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְכַעַת שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת - הִיא לְמַעְלָה, וְהִתְקַף מִקִּיף אֶת יִשְׂרָאֵל לְהִגָּן עֲלֵיהֶם, וְאִף עַל גַּב שְׁהֵם בְּאָרֶץ אַחֲרֵת.

וּבֵא תְרַאֲהָ, שְׂכִינָה לְמִטָּה וְשְׂכִינָה לְמַעְלָה. שְׂכִינָה לְמַעְלָה בְּשָׁנַיִם עֶשֶׂר תַּחֲמוּמִים מְרַכְבוֹת קְדוּשׁוֹת וְשִׁטִּים עֶשְׂרֵה חִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת. שְׂכִינָה לְמִטָּה בְּשָׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים קְדוּשִׁים. וְאִזּוֹ נִכְלַלְתָּ הַשְׂכִּינָה לְמַעְלָה וְלְמִטָּה, וְהִכַּל בְּפַעַם אַחַת יַחַד. וְאִף עַל גַּב שְׁבוּזֵי שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת לְמִטָּה לֹא נִתְקַנְתָּ לְמַעְלָה, כִּי גַם לֹא נִתְקַנְתָּ מִשׁוּם שְׁלִמְטָה לֹא נִתְקַנְתָּ, וְזֶהוּ בְּגִלוּת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּגִלוּת עִמָּהֶם.

בְּמָה נִתְקַנְתָּ? לְמַלְךְ שְׁמַת בְּנוֹ, מָה עָשָׂה? כִּפָּה אֶת מִטָּתוֹ עַל אֲבָל בְּנוֹ, וְלֹא הִתְקִין לוֹ אֶת מִטָּתוֹ, אֲלֵא נָטַל קוֹצִים וְדַרְדְּרִים וְהִטִּיל פַּחַת מִטָּתוֹ וְשָׁכַב עֲלֶיהָ. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פִּיּוֹן שָׁגְלוֹ יִשְׂרָאֵל וְנִחְרַב הַמְּקַדְּשׁ, לְקַח קוֹצִים וְדַרְדְּרִים וְשָׁם תַּחֲתָיו. זֶהוּ שְׁכִתוּב וַיֵּרָא אֵלָיו מֶלֶאכֶּה ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנָה, מִשׁוּם שִׁישְׂרָאֵל הָיוּ בְּגִלוּת.

פֶּקֶד פְּקַדְתִּי אֶתְכֶם. מִי שְׁלֵא עוֹמֵד בְּרִשׁוֹתוֹ, מָה מְצוּה וּמָה עוֹשֶׂה? אֲלֵא פֶּקֶד מְלַמְעֵלָה, פְּקַדְתִּי מְלַמְטָה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהִזְכִּירָה הַזֹּאת עֲלֶיהָ מִקְדָּם לְכוּ, שְׁכַתוּב וְאֶזְכְּרֶה אֶת בְּרִיתִי. פִּיּוֹן שְׁכַתוּב וְאֶזְכְּרֶה - הִנֵּה זְכִירָה הַתְּמַנְתָּה עֲלֶיהָ, וּמִשׁוּם כִּי אָמְרָה אַחֲרַי כִּי פֶּקֶד פְּקַדְתִּי, שֶׁהָרִי סִימָן לְקַחְתָּ מִקְדָּם לְכוּ. כְּמוֹ כֵּן שָׂרָה,

אַרְאָ הָכִי אוֹלִיפְנָא שְׁמַשָּׂא כַד נְהִיר, אִיהוּ בְּשָׁמַיָא, וְתוֹקְפִיה וְחִילִיָּה שְׁלֵטָא עַל אֶרְעָא בְּכָל אֶתְר. כְּגוֹנוֹנָא דָא (ישעיהו ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּזִמְנָא דְּמִקְדְּשָׁא קָאִים, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דָּא אֶרְעָא קְדִישָׁא. וְהִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִיהוּ לְעִילָא, וְתוֹקְפָא סַחְרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְאַגְנָא עֲלֵייהוּ, וְאִף עַל גַּב דְּאִינוּן בְּאֶרְעָא אַחֲרָא.

וְתָא חֲזִי, שְׂכִינְתָא לְתַתָּא וְשְׂכִינְתָא לְעִילָא. שְׂכִינְתָא לְעִילָא בְּתַרִּיסַר תַּחֲמוּמֵי רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְתַרִּיסַר חִיּוֹן עֲלֵאִין. שְׂכִינְתָא לְתַתָּא בְּתַרִּיסַר שְׂבָטִין קְדִישִׁין, וְכַדִּין אַתְּפְלִילְתָּ שְׂכִינְתָא לְעִילָא וְתַתָּא, וְכִלָּא בְּחַד זְמַנָּא כְּחַדָּא. וְאִף עַל גַּב דְּבְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא לְתַתָּא, לָא אַתְּפְקַנְתָּ לְעִילָא, הָכִי נִמְי לָא אַתְּפְקַנְתָּ, בְּגִין דְּלְתַתָּא לָא אַתְּפְקַנְתָּ, וְדָא הוּא בְּגִלוּתָא עִמָּהוּן דִּישְׂרָאֵל, דִּאִיהִי בְּגִלוּתָא עִמָּהוּן.

בְּמָה אַתְּפְקַנְתָּ, לְמַלְכָּא דְּמִית בְּרִיָּה, מָה עֵבַד כְּפָא לִיָּה לְעַרְסִיָּה עַל אֲבָלָא דְּבְּרִיָּה, וְלֹא אַתְּקִין לִיָּה לְעַרְסִיָּה, אֲלֵא נָטַל פּוּבִין וְדַרְדְּרִין, וְאִטִּיל תַּחוֹת עַרְסִיָּה, וְשָׁכַיב עֲלֶיהָ, כִּי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, פִּיּוֹן דְּאַתְּגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, וְאַתְּחַרַּב מִקְדְּשָׁא, נָטַל פּוּבִין וְדַרְדְּרִין וְשׁוּי תַּחוּתֶיהָ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות ג) וַיֵּרָא מֶלֶאכֶּה ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנָה. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ בְּגִלוּתָא.

פֶּקֶד פְּקַדְתִּי אֶתְכֶם, מָאן דִּלָּא קְוִימָא בְּרִשׁוֹתֶיהָ, מָה פִּקִּיד, וּמָה עֵבִיד. אֲלֵא פֶּקֶד מְלַעֲיָלָא, פְּקַדְתִּי מְלַתְתָּא, מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָאִי זְכִירָה הוּת עֲלָה מִקְדָּמַת דְּנָא, דְּכַתִּיב וְאֶזְכְּרֶה אֶת בְּרִיתִי. פִּיּוֹן דְּכַתִּיב וְאֶזְכְּרֶה

הָא זְכִירָה אַתְּמָנָא עֲלָה, וּבְגִין כִּי פֶּקֶד אֶמְרַת לְבַתֵּר פֶּקֶד פְּקַדְתִּי. (דף קס ע"א)